GENERALINIO ADVOKATO
PEDRO CRUZ VILLALÓN IŠVADA,
pateikta 2012 m. birželio 21 d.[1]

Byla C-173/11

Football Dataco Ltd,
Scottish Premier League Ltd,
Scottish Football League,
PA Sport UK Ltd,
prieš
Sportradar GmbH (Vokietijoje registruota bendrovė),
Sportradar AG (Šveicarijoje registruota bendrovė)

(Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) (Jungtinė Karalystė) pateiktas prašymas priimti prejudicinį sprendimą)

„Direktyva 96/9/EB — Duomenų bazių teisinė apsauga — Duomenų perkėlimo ir panaudojimo sąvokos — Panaudojimo veiksmo vietos nustatymas“

1. Byloje dėl *sui generis* teisės, nustatytos 1996 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 96/9/EB dėl duomenų bazių teisinės apsaugos[2] 7 straipsnyje, *Court of Appeal* Teisingumo Teismo klausia, ar nagrinėjamas šios teisės saugomos duomenų bazės turinio naudojimas laikytinas „perkėlimu“, ar „panaudojimu“, o nustačius, ar tai yra „perkėlimas“, ar „panaudojimas“, ar šį panaudojimą reikėtų laikyti įvykusiu.

2. Šio prašymo priimti prejudicinį sprendimą tikslas – suteikti Teisingumo Teismui galimybę priimti sprendimą dėl vadinamosios *sui generis* teisės pažeidimo veiksmų vietos nustatymo. Laikydamasis Teisingumo Teismo praktikos, susijusios su informacijos perdavimu internetu, tiesiog pasiūlysiu sprendimą, pritaikytą prie konkrečių šios informacijos perdavimo aplinkos ypatybių, visų pirma pačioje Direktyvoje 96/9 pateiktų sąvokų kategorijų, ir nenagrinėsiu kitų klausimų, pavyzdžiui, jurisdikcijos klausimo, su kuriuo, mano nuomone, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo klausimas nėra susijęs.

1 — Originalo kalba: ispanų.

2 — OL L 77, p. 20; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 15 t., p. 459, toliau – Direktyva 96/9.

I – Teisės aktai

A – *Europos Sąjungos teisė*

3. Direktyvos 96/9 II skyriaus („Autorių teisės“) 5 straipsnyje „Apriboti veiksmai“ nustatyta:

Autorinių teisių saugomos duomenų bazės [išraiškos] atžvilgiu duomenų bazės autorius turi išskirtinę teisę pats arba per įgaliotą asmenį:

<…>

d) informuoti apie duomenų bazę, ją rodyti ir demonstruoti visuomenei;

<…>.“

4. Direktyvos 96/9 III skyriaus („*Sui generis* teisė“) 7 straipsnyje „Apsaugos objektas“ nustatyta:

„1. Valstybės narės numato duomenų bazės, pasižyminčios pakankamai didelėmis jos duomenų gavimo, tikrinimo ir pateikimo kokybinėmis ir (arba) kiekybinėmis investicijomis, sudarytojui teisę neleisti perkelti ir (arba) panaudoti visos tokių duomenų bazės [turinio] arba pakankamai didelės jo dalies, kokybiškai ir (arba) kiekybiškai jį įvertinus.“

2. Šiame skyriuje:

a) „perkėlimas“ – tai nuolatinis arba laikinas visų bazės duomenų arba pakankamai didelės jo [jų] dalies transformavimas į kitą lygmenį bet kokiomis priemonėmis ir bet kokia forma;

b) „panaudojimas“ – tai bazės duomenų arba pakankamai didelės jų dalies pateikimas visuomenei platinant kopijas, nuomojant, operatyviosios (*on-line*) sistemos pagrindu arba kitais informacijos perdavimo būdais. Pačiam teisės savininkui arba su jo leidimu kartą pardavus duomenų bazės kopiją Bendrijoje, prarandama teisė kontroliuoti kopijos perpardavimą Bendrijos teritorijoje;

Viešas skolinimas nelaikomas nei perkėlimu, nei [panaudojimu].

<…>.“

B – *Nacionalinė teisė*

5. Direktyva 96/9 į Jungtinės Karalystės teisę perkelta 1997 m. Autorių teisių ir teisių į duomenų bazes taisyklėmis (*Copyright and Rights in Database Regulations 1997*) (SI 1997/3032), padarius 1988 m. Autorių teisių, dizaino ir patentų įstatymo (*Copyright Design and Patents Act 1988*) pakeitimus. Jungtinės Karalystės teisės aktų turinys sutampa su direktyvos turiniu.

II – Faktinės aplinkybės

6. Pagrindinę bylą iškėlusios įmonės *Football Dataco Ltd, Scottish Premier League Ltd, Scottish Football League, PA Sport UK Ltd* (toliau – *Football Dataco ir kt.*) atsakingos už futbolo lygų ir rungtynių organizavimą Anglijoje ir Škotijoje. *Football Dataco* atsakinga už duomenų ir intelektinės nuosavybės teisių, susijusių su šiomis rungtynėmis, sukūrimą ir naudojimą ir tvirtina, kad pagal Jungtinės Karalystės teisę jai priklauso *sui generis* teisė į *Football Live* duomenų bazę.

7. Nagrinėjama duomenų bazė (*Football Live*) – tai duomenų apie vykstančias futbolo rungtynes rinkinys (duomenys apie įvarčius ir juos pelniusius žaidėjus, žaidėjų vardai ir pavardės, žaidėjams skirtos geltonosios ir raudonosios kortelės, baudos smūgiai ir žaidėjų keitimai). Duomenis daugiausia renka buvę profesionalūs futbolininkai, kuriuos laisvai samdo *Football Dataco ir kt.* ir kurie šiuo tikslu lankosi futbolo rungtynėse. *Football Dataco ir kt.* teigia, kad renkamai informacija gauti ir (arba) patikrinti reikalingos ne tik didelės investicijos; norint surinkti *Football Live* rinkinį reikalingi patyrusių darbuotojų įgūdžiai, pastangos, gebėjimas tinkamai vertinti ir didelės intelektinės pastangos.

8. Be to, Vokietijos įmonė *Sportradar GmbH* visuomenei internetu tiesiogiai teikia rezultatus ir kitus statistinius duomenis, susijusius su Anglijos lygos futbolo rungtynėmis. Ši paslauga vadinama „Sport Live Data“.

9. *Sportradar GmbH* turi interneto svetainę *betradar.com*. Lažybų bendrovės, *Sportradar GmbH* klientės, tariamai yra sudariusios sutartis su Šveicarijos įmone, *Sportradar GmbH* patronuojančiąja bendrove *Sportradar AG*. Tarp minėtų lažybų bendrovių yra ir Jungtinės Karalystės bendrovė *bet365*, ir Gibraltare įsikūrusi bendrovė *Stan James*. Abi šios bendrovės teikia lažybų paslaugas, skirtas Jungtinės Karalystės rinkai. Jų atitinkamuose interneto puslapiuose pateikiamos nuorodos į *betradar.com*. Spustelėjus ant *Live Score* parinkties, skersai ekrano einančioje reklamos juostoje rodoma informacija su pavadinimais *bet365* arba *Stan James*, ir *Court of Appeal* remdamasis tuo daro išvadą, kad Jungtinės Karalystės visuomenė yra bendrovėms atsakovėms svarbi tikslinė auditorija.

10. 2010 m. balandžio 23 d. *Football Dataco ir kt.*, tvirtindami, kad *Sport Live Data* teikiama informacija perkelta iš *Football Live*, pateikė ieškinį *High Court of England and Wales* dėl žalos, padarytos pažeidus jos *sui generis* teisę į *Football Live* duomenų bazę, atlyginimo.

11. *Sportradar* ginčijo Jungtinės Karalystės teismo jurisdikciją ir prašė, kad *Landgericht Gera* (Gėros apygardos teismas, Vokietija) oficialiai pripažintų, kad jos veikla nepažeidžiamos jokios *Football Dataco ir kt.* turimos intelektinės nuosavybės teisės.

12. *High Court* pripažino turįs jurisdikciją nagrinėti *Football Dataco ir kt.* pareikštą ieškinį tiek, kiek juo siekta nustatyti *Sportradar* ir klientų, naudojančių jos interneto svetainę Jungtinėje Karalystėje, bendrą atsakomybę, tačiau pripažino neturįs jurisdikcijos nagrinėti tos ieškinio dalies, kuria siekta pripažinti *Sportradar* pagrindinę atsakomybę. Abi šalys *High Court* sprendimą apskundė *Court of Appeal,* ir dabar šis teismas yra pateikęs prašymą priimti prejudicinį sprendimą.

III – Pateiktas prejudicinis klausimas

13. *Court of Appeal* pateiktas prejudicinis klausimas suformuluotas taip:

„Kai šalis parsisiunčia duomenis iš duomenų bazės, kuri yra Direktyva 96/9/EB (toliau – Duomenų bazių direktyva) saugomos *sui generis* teisės objektas, į savo interneto tarnybinę stotį, esančią valstybėje narėje A, ir pagal naudotojo iš kitos valstybės narės B užklausą ši interneto tarnybinė stotis siunčia tokius duomenis į naudotojo kompiuterį, o duomenys yra išsaugomi to kompiuterio atmintyje ir atvaizduojami jo ekrane:

a) ar duomenų siuntimo veiksmas yra tos šalies atliekamas „perkėlimas“ arba „panaudojimas“?

b) ar bet kurio tos šalies atliekamo perkėlimo ir (arba) panaudojimo veiksmo vieta yra:

   i) tik valstybėje narėje A;

   ii) tik valstybėje narėje B; ar

iii) abiejose valstybėse narėse?“

14. *Court of Appeal* nurodo nemanantis, jog į šį klausimą jam derėtų atsakyti pačiam, todėl tik išdėsto šalių argumentus (nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą 45 punktas).

IV – Procesas Teisingumo Teisme

15. Teismo kanceliarija prašymą priimti prejudicinį sprendimą gavo 2011 m. balandžio 8 dieną.

16. Rašytines pastabas pateikė Ispanijos ir Portugalijos vyriausybės, pagrindinės bylos šalys ir Komisija.

17. Nustatęs posėdžio datą, Teisingumo Teismas paprašė šalių sutelkti dėmesį į du klausimus:

— koks yra prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nurodytų duomenų išsiuntimo veiksmų vietos klausimo ir pagrindinei bylai taikytinos teisės klausimų bei teismo, kuriam priklauso teritorinė jurisdikcija atitinkamai pagal „Roma II“ reglamentą ir „Briuselis I“ reglamentą, tarpusavio ryšys?

— kokią įtaką šiai bylai turi (jeigu turi) teismo praktika, suformuluota Sprendimo *L'Oréal* [3] 61–67 punktuose, Sprendimo *Pammer ir Alpenhof* [4] 61–94 punktuose ir Sprendimo *eDate Advertising* [5] 45–52 punktuose?

18. 2012 m. kovo 8 d. posėdyje dalyvavo Belgijos ir Portugalijos vyriausybės, pagrindinės bylos šalys ir Komisija.

V – Pastabos

19. *Football Dataco ir kt.* dėl pirmojo *Court of Appeal* pateikto prejudicinio klausimo teigia, kad duomenų siuntimas į naudotojo kompiuterį yra ir perkėlimo veiksmas, kaip saugomos duomenų bazės duomenų persiuntimas iš vienos laikmenos į kitą, ir kartu panaudojimo veiksmas, kaip šių duomenų pateikimas visuomenei.

20. Dėl prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo antrojo klausimo *Football Dataco ir kt.* teigia, kad *Sportradar* atliktus veiksmus reikia laikyti įvykdytais Jungtinėje Karalystėje, nes tai yra valstybė narė, į kurią šie veiksmai buvo nukreipti. Todėl, jų teigimu, reikėtų taikyti Direktyvoje 2001/29 [6], PINO sutartyje [7] ir minėtame Teisingumo Teismo sprendime *L'Oréal* įtvirtintą „paskelbimo teoriją“.

21. Ispanijos vyriausybės pozicija iš esmės atitinka *Football Dataco ir kt.* poziciją tiek, kiek Ispanijos vyriausybė nurodo, kad, jos nuomone, nagrinėjama veikla reiškia *perkėlimą*, įvykusį A valstybėje, duomenų bazės, į kurią siunčiami saugomos duomenų bazės duomenys, buvimo vietoje, ir *panaudojimą*, įvykusį B valstybėje, naudotojo, kuriam šie duomenys jo prašymu yra siunčiami, buvimo vietoje.

3 — 2011 m. liepos 12 d. sprendimas (C-324/09, Rink. p. I-6011).

4 — 2010 m. gruodžio 7 d. sprendimas (C-585/08 ir C-144/09, Rink. p. I-12527).

5 — 2011 m. spalio 25 d. sprendimas (C-509/09 ir C-161/10, Rink. p. I-10269).

6 — 2001 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/29/EB dėl autorių teisių ir gretutinių teisių informacinėje visuomenėje tam tikrų aspektų suderinimo (OL L 167, p. 10; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 17 sk., 1 t., p. 230).

7 — Pasaulinės intelektinės nuosavybės organizacijos autorių teisių sutartis, priimta 1996 m. gruodžio 20 d. Ženevoje.

22. Portugalijos vyriausybė pažymi, kad nagrinėjamu atveju duomenys galėjo būti gauti nesinaudojant saugoma duomenų baze. Todėl, kadangi neįmanoma tiksliai nustatyti, ar iš tikrųjų taip galėjo būti, galima kalbėti tik apie panaudojimo veiksmus, kurie, be kita ko, įvyko abiejose valstybėse narėse.

23. Komisija teigia, kad klausimas turėtų apimti ir duomenų parsisiuntimą prieš juos išsiunčiant, nes pirmasis veiksmas reiškia *perkėlimą*, o antrasis – *panaudojimą*. Dėl vietos, kurioje šie veiksmai įvyko, Komisija teigia, kad šis klausimas neturi reikšmės jų teisiniam kvalifikavimui ir gali būti reikšmingas tik vėliau, nagrinėjant nacionalinę bylą, kai reikės nustatyti bylai taikytiną teisę.

24. Galiausiai *Sportradar* savo pastabas sieja tik su nagrinėjamų veiksmų įvykdymo vietos klausimu ir teigia, kad, siekiant nustatyti veiksmų įvykdymo vietą, reikia atsižvelgti į „perdavimo teoriją“. Jos nuomone, būtent ši teorija taikoma Direktyvoje 96/9, Berno konvencijoje [8], Direktyvoje 89/52 [9], Direktyvoje 93/83 [10] ir Direktyvoje 2001/29. Vadovaujantis šiuo požiūriu ir duomenų išsiuntimas, ir jų ankstesnis parsisiuntimas yra *panaudojimo* atvejai, vykstantys tik toje valstybėje narėje, kur yra tarnybinė stotis, į kurią buvo parsisiųsti saugomi duomenys.

25. Kalbant apie du aspektus, į kuriuos Teisingumo Teismas paprašė šalių savo pastabose sutelkti dėmesį, pažymėtina, jog visos šalys sutinka, kad duomenų išsiuntimo veiksmų vietos klausimas yra lemiamas nustatant tiek kompetentingą nacionalinį teismą, tiek taikytiną materialinę teisę. Todėl nuo pat pradžių šalys daugiausia keitėsi argumentais, susijusiais su nagrinėjamų *sui generis* teisių pažeidimo vietos nustatymu. Šiuo atžvilgiu visos šalys laikėsi savo rašytinėse pastabose išdėstytų pozicijų, išskyrus Komisiją, kuri per posėdį nurodė, kad šioje byloje kalbama ir apie perkėlimą, ir apie panaudojimą ir kad abu šie veiksmai įvyko A valstybėje ir B valstybėje, o lemiamą reikšmę turi, viena vertus, žalingo veiksmo ir, kita vertus, pačios žalos atskyrimas.

26. Galiausiai per posėdį Belgijos vyriausybė ir Portugalijos vyriausybė teigė, kad *Football Live* nereikėtų laikyti „duomenų baze“ pagal Direktyvos 96/9 1 straipsnio 2 dalį, nes pagal savo turinį ir formą ji neatitinka būtinųjų sąlygų, kad būtų laikoma direktyva užtikrinamos apsaugos objektu.

VI – Vertinimas

A – *Pirminiai svarstymai*

27. Manau, kad *Court of Appeal* nutarties, pateiktos kartu su tos pačios dienos prašymu priimti prejudicinį sprendimą, turinys labai padeda teisingai suvokti *Court of Appeal* iškeltų klausimų reikšmę ir aprėptį.

28. Minėta nutartis užbaigiama teiginiu, kad: a) *Court of Appeal* nėra kompetentingas nagrinėti ieškinio dėl autorių teisių pažeidimo (šis klausimas aprašytas prašymo priimti prejudicinį sprendimą 14–18 punktuose); b) *Court of Appeal* yra kompetentingas nagrinėti ieškinius dėl *Sportradar* bendros atsakomybės (šis klausimas aprašytas prašymo priimti prejudicinį sprendimą 19–39 punktuose); ir c) *Court of Appeal* galutinai neapsisprendė dėl *High Court* kompetencijos nagrinėti atsakovams atskirai pareikštus ieškinius.

8 — Berno konvencija dėl literatūros ir meno kūrinių apsaugos (1971 m. liepos 24 d. Paryžiaus aktas).

9 — 1989 m. spalio 3 d. Tarybos direktyva 89/552/EEB dėl valstybių narių įstatymuose ir kituose teisės aktuose išdėstytų nuostatų, susijusių su televizijos programų transliavimu, derinimo (OL L 298, p. 23; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 6 sk., 1 t., p. 224).

10 — 1993 m. rugsėjo 27 d. Tarybos direktyva 93/83/EEB dėl tam tikrų autorių teisių ir gretutinių teisių taisyklių, taikomų palydoviniam transliavimui ir kabeliniam perdavimui, koordinavimo (OL L 248, p. 15; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 17 sk., 1 t., p. 134).

29. Prašyme priimti prejudicinį sprendimą nėra nieko, kas aiškiai atitiktų paskutinį teiginį. Nors prašymo priimti prejudicinį sprendimą 40 punkte kaip tik nurodyta, ką galima laikyti galutinai suformuluotinų klausimų motyvais, t. y. klausimus, susijusius su „perkėlimo“ ir „panaudojimo“ kategorijomis (40–41 punktai), prašyme priimti prejudicinį sprendimą daugiausia išsamiai aprašomos šalių pozicijos, susijusios su „perdavimo“ ir „paskelbimo“ teorijomis (42–46 punktai), o pabaigoje tiesiogiai užduodami jau nurodyti prejudiciniai klausimai.

30. Pirmasis iš minėtų klausimų susijęs su būtinybe pagal Direktyvą 96/9 teisiškai kvalifikuoti veiksmą, kurį išsamiai aprašo *Court of Appeal*: vienos šalies, eksploatuojančios vienoje valstybėje narėje esančią tarnybinę stotį, atliekamas duomenų, gautų iš *sui generis* teisės saugomos duomenų bazės, „išsiuntimas“ į kitoje valstybėje narėje esančio naudotojo kompiuterį šio naudotojo prašymu.

31. Taigi nekeliamas klausimas nei dėl *Football Live* duomenų bazės, kurią pagal Direktyvos 96/9 1 straipsnio 2 dalį privaloma laikyti „duomenų baze“, nei dėl teisių į šią duomenų bazę, kurias *Football Dataco ir kt.* teigia turinčios. Todėl manau, kad Belgijos ir Portugalijos vyriausybių mėginimai iš naujo nagrinėti šį klausimą, ginčijant teiginį, kad *Football Live* yra Direktyvos 96/9 saugoma duomenų bazė, neturi pagrindo.

32. Minėtas aspektas ir tai, ar *Football Dataco ir kt.* turi *sui generis* teisę į *Football Live* duomenų bazę, pagrindinėje byloje nebuvo ginčijami.

33. Atvirkščiai, reikėtų priminti, kad, kaip nurodyta prašymo priimti prejudicinį sprendimą 19 punkte, *Sportradar* pagrindinėje byloje konkrečiai ginčija Jungtinės Karalystės teismų kompetenciją nagrinėti *sui generis* teisės pažeidimą, kuriuo savo ieškinyje, atskirai pareikštame *Sportradar,* kaltina *Football Dataco ir kt.*

34. Taip pat nekyla abejonių dėl to, kad „išsiųsti“ duomenys yra iš *Football Live* ir kad „išsiųsta“ iš *Sportradar* tarnybinės stoties, esančios kitoje valstybėje narėje nei Jungtinė Karalystė. Todėl, kadangi visa, kas išdėstyta, reikia laikyti savaime suprantama, priešingai nei Komisija, nemanau, kad būtina nagrinėti, kaip reikia teisiškai kvalifikuoti iš *Football Live* gautų duomenų parsisiuntimo į *Sportradar* tarnybinę stotį veiksmą. Atsakymas į šį klausimą neturėtų reikšmės klausimui, kurį *Court of Appeal* dabar pateikia Teisingumo Teismui ir kuris susijęs tik su duomenų, dėl kurių pobūdžio, gavimo ir kilmės nekeliama jokių abejonių, išsiuntimu į Jungtinėje Karalystėje esančių naudotojų kompiuterius.

35. Antrasis prejudicinis klausimas susijęs su tuo, kur įvyko „išsiuntimo“ veiksmas, jį jau kvalifikavus. Komisijos nuomone, išsiuntimo veiksmo įvykdymo vietos nustatymas neturi reikšmės šio veiksmo kvalifikavimui. Neabejotina, kad taip ir yra. Tačiau vien tai savaime nereiškia galutinio atsakymo. Pagrįsta daryti prielaidą, kad priežastis, dėl kurios *Court of Appeal* klausia apie „išsiuntimo“ vietą, gali būti ta, jog tik remdamasis šia informacija jis galėtų nustatyti teismą, kompetentingą nagrinėti pagrindinėje byloje iškeltą klausimą, ir, kaip tapo aišku per posėdį, tai yra vienas iš toje byloje ginčijamų aspektų (prašymo priimti prejudicinį sprendimą 19 ir 20 punktai).

36. Vis dėlto negalima neatsižvelgti į tai, kad *Court of Appeal* labai tiksliai formuluoja du Teisingumo Teismui pateiktus prejudicinius klausimus. Jis visais atvejais apdairiai susieja savo abejones su *Sportradar* atliktu išsiuntimo veiksmu, klausdamas, pirma, ar šį veiksmą reikėtų kvalifikuoti kaip „perkėlimą“, ar kaip „panaudojimą“, ir, antra, kurioje vietoje šį veiksmą reikia laikyti įvykdytu. Mano nuomone, vengdamas bet kokios užuominos į šiuo veiksmu padarytą žalą, prašymą prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pageidautų, kad Teisingumo Teismas nesvarstytų jokių išvadų, darytinų dėl „išsiuntimo“ įvykdymo vietos nustatymo. Todėl pateiksiu pastabas tik dėl šio konkretaus „išsiuntimo“ veiksmo įvykdymo vietos nustatymo klausimo ir mano analizė neapims klausimo dėl išvadų, kurias būtų galima daryti iš atsakymo į pirmąjį klausimą; paliksiu tai prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui.

37. Be to, mano nuomone, remiantis pagrindinės bylos dokumentuose pateikta informacija negalima daryti išvados, kad *Court of Appeal* tikisi kilsiant kokių nors abejonių dėl bylai taikytinos teisės nustatymo, nustačius teismą, kompetentingą nagrinėti pagrindinėje byloje kilusį ginčą. Šis klausimas nebuvo aptartas ir per posėdį. Todėl manau, kad Teisingumo Teismui nederėtų šiuo klausimu priimti sprendimo.

B – *Veiksmo, kuriuo vienoje valstybėje narėje esančią tarnybinę stotį eksploatuojantis asmuo į kitoje valstybėje narėje esančio naudotojo kompiuterį šio naudotojo prašymu siunčia informaciją, gautą iš „sui generis“ teisės saugomos duomenų bazės, teisinis kvalifikavimas. Objektyvūs ir subjektyvūs aspektai*

38. Mano nuomone, atsakymas į šį klausimą nesunkiai išplaukia iš Teisingumo Teismo praktikos, kurią jis yra suformulavęs įvairiuose palyginti neseniai priimtuose sprendimuose [11].

39. Remiantis minėta teismo praktika, sąvokas „perkėlimas“ ir „panaudojimas“, vertinamas objektyviai, reikia aiškinti kaip nurodančias „bet kokį veiksmą, kuriuo be duomenų bazės sudarytojo leidimo investicijų rezultatai pasisavinami arba padaromi prieinami visuomenei, taip atimant iš jo galimybę gauti atlyginimą, kuris padengtų investicijų sąnaudas“ (Sprendimo *The British Horseracing Board* 51 punktas).

40. Be to, šios sąvokos „negali būti apribotos tik tiesioginiais perkėlimo ir panaudojimo iš pirminės duomenų bazės atvejais, taip duomenų bazės sudarytoją paliekant neapsaugotą nuo kopijavimo iš duomenų bazės“ (Sprendimo *The British Horseracing Board Ltd* 52 punktas). Todėl „perkėlimo ir panaudojimo sąvokos nereikalauja tiesioginio priėjimo prie susijusios duomenų bazės“ (Sprendimo *The British Horseracing Board* 53 punktas).

41. Šioje byloje nagrinėjamu atveju, kuris susijęs tik su informacijos, gautos iš *sui generis* teisės saugomos duomenų bazės, „išsiuntimo“ į naudotojo kompiuterį veiksmu šio naudotojo prašymu, akivaizdu, kad kalbama apie veiksmą, kuris yra būtina „padarymo viešai prieinamo“ proceso dalis, o šis padarymas viešai prieinamo pagal Sprendime *The British Horseracing Board* išreikštą poziciją yra panaudojimas, kaip ši sąvoka suprantama pagal Direktyvos 96/9 7 straipsnio 2 dalį.

42. Iš tiesų perduodant informaciją internetu Direktyvoje 96/9 nurodytas „panaudojimas“ paprastai gali būti suprantamas tik kaip sudėtinis veiksmas, kurį sudaro veiksmai, reikalingi „padaryti prieinamo“, o pagal pačios direktyvos tekstą „panaudojimas“ juos apima. *Sportradar* atliktas išsiuntimo veiksmas, kurį nurodo *Court of Appeal*, yra viena iš būtinųjų šio sudėtinio veiksmo sudedamųjų dalių, todėl darytina išvada, kad jį šioje byloje reikėtų laikyti „panaudojimo“ pobūdžio veiksmu.

43. Šiuo etapu būtų galima grįžti prie aplinkybių, kuriomis buvo pateiktas šis prašymas priimti prejudicinį sprendimą. Taip bus galima aiškiau suvokti aplinkybės, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas abejoja dėl savo jurisdikcijos konstatuoti labai konkretų veiksmą – *Sportradar* įvykdytą „išsiuntimą“, svarbą.

44. Visų pirma svarbu turėti omenyje tai, kad *Court of Appeal* neabejoja savo jurisdikcija nagrinėti *Football Dataco ir kt. Sportradar* ir Jungtinėje Karalystėje įsikūrusiems jos klientams bendrai pareikštus ieškinius. Tačiau jam kyla abejonių dėl savo jurisdikcijos nagrinėti ieškinius, kuriuos *Football Dataco ir kt.* pareiškė atskirai *Sportradar.*

11 — 2004 m. lapkričio 9 d. Sprendimas *The British Horseracing Board Ltd ir kt.* (C-203/02, Rink. p. I-10415), 2008 m. spalio 9 d. Sprendimas *Directmedia Publishing GmbH* (C-304/07, Rink. p. I-7565) ir 2009 m. kovo 5 d. Sprendimas *Apis-Hristovich EOOD* (C-545/07, Rink. p. I-1627).

45. Mano nuomone, aišku, kad įvykių grandinė, kuri prasideda nuo *Sportradar* ir pasibaigia tuo, kad *Football Live* duomenys padaromi prieinami asmenims per lažybų bendroves, sudariusias sutartis su *Sportradar*, reiškia tipinį „panaudojimo“ atvejį.

46. Vis dėlto, kadangi pagrindinėje byloje nagrinėjamas ieškinys nukreiptas tik į *Sportradar*, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kyla klausimas, ar vien *Sportradar* veiksmas, įeinantis į minėtą veiksmų grandinę ir teisiškai kvalifikuojamas taip pat, kaip ir minėti veiksmai visi kartu, pats savaime, vertinamas ne pagal minėtą kontekstą, yra pakankamai reikšmingas ir savarankiškas, kad jį būtų galima kvalifikuoti atskirai.

47. Manau, aišku, kad į šį klausimą reikia atsakyti neigiamai. Tai, kad aplinkybėmis, dėl kurių kilo pagrindinė byla, „panaudojimas“ yra kartu einančių ir skirtingiems asmenims priskirtinų veiksmų serijos rezultatas, nereiškia, kad kiekvieno iš šių veiksmų negalima kvalifikuoti kaip „panaudojimo“ veiksmo, kaip jis suprantamas pagal Direktyvą 96/9, sukeliančio joje numatytus padarinius. Aišku, kad kiekvienas iš tų veiksmų yra reikšmingas tik kaip minėto sudėtinio veiksmo sudedamoji dalis, todėl neabejotinai turi būti kvalifikuojamas kaip ir nagrinėjamas veiksmas.

48. Todėl pirmiausia siūlau Teisingumo Teismui į pirmąjį klausimą atsakyti taip, kad „išsiuntimo“ veiksmas, kurį konkrečiai atlikto *Sportradar*, reiškia „panaudojimą“, kaip jis suprantamas pagal Direktyvos 96/9 7 straipsnio 2 dalies b punktą.

C – Iš „sui generis“ teisės saugomos duomenų bazės gautos informacijos „panaudojimo“ veiksmo įvykdymo vieta

49. Atsakymas į prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo antrąjį klausimą paskatino šalis pasirinkti vieną iš dviejų tradicinių komunikavimo teorijų. Viena vertus, pagal „perdavimo teoriją“ būtų laikoma, kad panaudojimo veiksmas atliktas *Sportradar* tarnybinės stoties, iš kurios „išsiųsta“ Jungtinės Karalystės rinkoje paslaugas teikiančių lažybų bendrovių klientų prašoma informacija, buvimo vietoje. Kita vertus, pagal „persiuntimo arba gavimo teoriją“ būtų laikoma, kad panaudojimas įvyko Jungtinėje Karalystėje, kur lažybų bendrovių, susijusių su *Sportradar*, klientai Jungtinėje Karalystėje pagal prašymą į savo kompiuterius gavo informaciją, kurią *Sportradar* persiuntė ne iš Jungtinės Karalystės.

50. Iš tokio problemos aprašymo aiškėja, kad kai kalbama apie internetą, kyla didelių abejonių dėl sąvokų, suformuluotų kalbant apie transliavimą, taikymo tikslingumo. Transliavimo srityje Europos Sąjungos teisės aktuose, kuriais remiasi šalys, nėra aiškiai taikoma nė viena iš dviejų galimų alternatyvų [12], o jeigu ir taikoma, tai šitai daroma tik todėl, kad pats jų tikslas yra garantuoti veiklą, tapatinamą su viena iš šių alternatyvų [13].

51. Šioje byloje, atsižvelgiant į naujausią Teisingumo Teismo praktiką šiuo atžvilgiu, labiau reikalinga speciali konstrukcija, pritaikyta prie konkrečių perdavimo internetu ypatybių, visų pirma prie šiai bylai taikytinų Europos Sąjungos teisės aktų, kurių autoritetingo išaiškinimo prašo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.

52. Pirmasis aspektas susijęs su informacijos perdavimo internetu sritimi, dėl kurios konkrečių ypatybių, atsižvelgdamas į informacijos sklaidą, turėjau progą pateikti pastabas, kai buvo pateiktas kitas prašymas priimti prejudicinį sprendimą [14].

12 — Tai pasakytina apie Direktyvą 2001/29, kuri, *Football Dataco ir kt.* ir *Sportradar* manymu, patvirtina jų atitinkamas pozicijas.

13 — Tai pasakytina apie Direktyvą 89/552, nes nors joje taikoma „perdavimo“ teorija, tai daroma tik todėl, kad jos tikslas yra nustatyti minimalias taisykles, „kurių privalu laikytis, kad būtų užtikrinta transliuojamų programų perdavimo laisvė“ (13 konstatuojamoji dalis).

14 — Minėtoje byloje *eDate Advertising* pateiktos 2011 m. kovo 29 d. išvados 42–48 punktai.

53. Antrasis aspektas susijęs su teisės aktu, konkrečiai kalbant, su Direktyva 96/9, kurios esmė yra atsižvelgti į išvadą, kad teisės į duomenų bazes valstybėse narėse nėra pakankamai apsaugotos, kaip tai aiškiai nurodyta jos 1 konstatuojamojoje dalyje, todėl Europos Sąjungos teisės aktų leidėjas siekia konkretaus tikslo suteikti šią apsaugą, pripažindamas ir garantuodamas *„sui generis“* teises, kurios suteikiamos duomenų bazės sudarytojui veiksmų, kurie pačioje direktyvoje apibrėžiami kaip „perkėlimo“ ir „panaudojimo“ atvejai, atžvilgiu ir kurie nagrinėjami šioje byloje.

54. Kaip jau minėjau, Direktyvoje 96/9 sąvoka „panaudojimas“ vartojama kaip savarankiška kategorija, o jos apibrėžtis, mano nuomone, puikiai pritaikyta prie visų teorinės konstrukcijos, kuri yra būtina dėl duomenų siuntimo internetu ypatybių, poreikių.

55. Kalbant apie internetą, sąvokos „perdavimas“ ir „gavimas“ tampa labai santykiniais taškų, tarp kurių įvyksta skelbimo veiksmas, „vietos“ nustatymo kriterijais. Dėl pasaulinio masto ryšių perdavimo priemonės, kurios turinys nuolat kinta ir kuri net šiandien tebėra labai atspari teisės aktų norimai nustatyti drausmei, tinklinės konfigūracijos kategorijos, grindžiamos tokiomis sąvokomis, kaip antai laikas ir erdvė, kurios virtualios tikrovės pasaulyje įgyja labai dviprasmišką reikšmę, tampa neveiksmingos, o teisės aktai gali būti veiksmingi ir rezultatyvūs tik jeigu parengiami pritariant visų valstybių tarptautinei bendruomenei.

56. Kalbėdamas apie internete sklandančios informacijos *paskirties* idėją Teisingumo Teismas nustatė tinkamą kriterijų. Jis šį kriterijų taikė ir Sprendime *L'Oréal* [15], ir Sprendime *Pammer ir Hotel Alpenhof*[16].

57. Manau, kad minėtąjį kriterijų atitinka kriterijus, taikomas pačiame Direktyvos 96/9 7 straipsnio 2 dalies b punkte, kuriame „panaudojimas“ apibrėžiamas kaip saugomos duomenų bazės turinio „pateikimas visuomenei [bet kokia forma]“.

58. Manau, kad minėta frazė „pateikimas visuomenei“ turi būti esminis konceptualus kriterijus atsakant į Jungtinės Karalystės teismo iškeltą klausimą. Tuo remiantis, sąvoka „panaudojimas“ apimtų visus veiksmus, kurie šiuo atveju, pradedant duomenų „išsiuntimu“ iš *Sportradar* tarnybinės stoties ir baigiant lažybų bendrovių atliktais veiksmais, užbaigiami tuo, kad šių bendrovių klientai gauna išsiųstus duomenis.

59. Galiausiai, kadangi, kalbant apie internetą, „panaudojimas“ paprastai nėra vienas veiksmas, o eina paskui kitus veiksmus, kurie, siekiant jais tam tikrus duomenis „padaryti prieinamus“ naudojant tinklinę ir daugiapolę ryšių perdavimo priemonę, įvyksta šioje priemonėje dėl skirtingose teritorijose esančių asmenų veiksmų, reikia daryti išvadą, kad „panaudojimo“ vieta reikia laikyti kiekvieno iš veiksmų, reikalingų, kad būtų gautas „panaudojimo“ rezultatas, t. y. kad saugomi duomenys būtų „padaryti prieinami“, vietą.

60. Todėl siūlau Teisingumo Teismui į antrąjį klausimą atsakyti taip, kad nagrinėjamas panaudojimo veiksmas atsirado dėl veiksmų įvairiose valstybėse narėse sekos ir jį reikia laikyti įvykusiu kiekvienoje iš šių valstybių narių.

15 — 61 ir 62 punktai.

16 — 75–93 punktai.

VII – Išvada

61. Todėl siūlau Teisingumo Teismui į prejudicinius klausimus atsakyti taip:

1. Kai šalis nusiunčia duomenis iš duomenų bazės, kuri yra 1996 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 96/9/EB dėl duomenų bazių teisinės apsaugos saugomos *sui generis* teisės objektas, į savo interneto tarnybinę stotį, esančią valstybėje narėje A, ir pagal naudotojo iš kitos valstybės narės B užklausą ši interneto tarnybinė stotis siunčia tokius duomenis į naudotojo kompiuterį, o duomenys yra išsaugomi to kompiuterio atmintyje ir atvaizduojami jo ekrane, informacijos siuntimo veiksmas laikomas šios šalies atliktu „panaudojimo“ veiksmu.

2. Šios šalies atliktas panaudojimo veiksmas įvyksta ir valstybėje narėje A, ir valstybėje narėje B.